

Věc C-578/19

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

30. července 2019

Předkládající soud:

Supreme Court of the United Kingdom (Spojené království)

Datum předkládacího rozhodnutí:

24. července 2019

Navrhovatelka:

X

Odpůrkyně:

Kuoni Travel Ltd

**U SUPREME COURT OF THE UNITED KINGDOM (NEJVYŠŠÍ SOUD
SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ)**

24. července 2019

před

[OMISSIS]

X (navrhovatelka) proti

Kuoni Travel Ltd. (odpůrkyni)

PO SLYŠENÍ právního zástupce navrhovatelky, právního zástupce odpůrkyně a právního zástupce vedlejšího účastníka dne 1. května 2019

ROZHODL SOUD TAKTO:

1. Otázky uvedené v příloze tohoto usnesení budou předloženy Soudnímu dvoru Evropské unie k rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie.
2. O nákladech řízení bude rozhodnuto později.

Vedoucí soudní kanceláře

24. července 2019

PŘÍLOHA

PŘEDBĚŽNÉ OTÁZKY

(1) Pokud došlo k nesplnění nebo nesprávnému plnění povinností vyplývajících ze smlouvy mezi organizátorem nebo prodejcem na jedné straně a spotřebitelem na straně druhé o poskytnutí souborných služeb pro pobyt, na kterou se vztahuje směrnice Rady 90/314/EHS ze dne 13. června 1990 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy [Úř. věst. 1990, L 158, s. 59; Zvl. vyd. 13/10, s. 132], a toto nesplnění nebo nesprávné plnění je důsledkem jednání zaměstnance hotelové společnosti, která je poskytovatelem služeb, jichž se tato smlouva týká:

- a) existuje zde prostor pro použití obrany uvedené v druhé části třetího pododstavce čl. 5 odst. 2 této směrnice; a pokud ano,
- b) na základě jakých kritérií má vnitrostátní soud posuzovat, zda se tato obrana může použít?

(2) Pokud organizátor nebo prodejce uzavře smlouvu se spotřebitelem o poskytnutí souborných služeb pro pobyt, na kterou se vztahuje směrnice 90/314, a pokud služby, jichž se tato smlouva týká, poskytuje hotelová společnost, je potřeba za „poskytovatele služeb“ pro účely obrany dle čl. 5 odst. 2 třetího pododstavce této směrnice považovat samotného zaměstnance této hotelové společnosti?

Vedoucí soudní kanceláře

24. července 2019

Soud rozhodl, že nikdo nesmí zveřejnit ani prozradit jméno nebo adresu navrhovatelky, která je účastnicí tohoto řízení, ani zveřejnit či odhalit jakékoli informace, které by pravděpodobně mohly vést k identifikaci navrhovatelky nebo kteréhokoli člena její rodiny v souvislosti s tímto řízením.

[OMISSIS]

ROZSUDEK**X (navrhovatelka) v. Kuoni Travel Ltd (odpůrkyně)**

[OMISSIS]

ROZSUDEK VYDANÝ DNE**24. července 2019****projednaný dne 1. května 2019**

[OMISSIS]

LORD LLOYD-JONES: (s nímž souhlasí Lord Kerr, Lord Hodge, Lady Arden a Lord Kitchin) Skutkové okolnosti

1. V blíže nezjištěný den okolo 1. dubna 2010 navrhovatelka a její manžel [dále jen „manželé X“; ve vztahu k navrhovatelce byla soudy Court of Appeal (Odvolací soud, Spojené království) a Supreme Court (Nejvyšší soud, Spojené království) vydána usnesení o zachování anonymity] uzavřeli smlouvu s odpůrkyní, organizátorkou turistických zájezdů (dále jen „Kuoni“), na základě které se společnost Kuoni zavázala poskytnout souborné služby pro pobyt na Srí Lance, které zahrnovaly zpáteční lety ze Spojeného království a 15 nocí v rámci ubytování all-inclusive v hotelu Club Bentota (dále jen „hotel“) od 8. do 23. července 2010.
2. V relevantní části dotčené smlouvy bylo uvedeno následující:

„Uzavřeli jste smlouvu se společností Kuoni Travel Ltd. Zajistíme, aby Vám byly poskytnuty rozličné služby, které jsou součástí rekreace, kterou si u nás rezervujete.“ (podmínky rezervace, čl. 2 odst. 2).

„[...] ponese odpovědnost v případě, že z důvodu zavinění na naší straně nebo na straně našich zástupců či poskytovatelů nebude jakákoli součást podmínek Vašeho pobytu, který jste si zarezervovali před odjezdem ze Spojeného království, odpovídat popisu uvedenému v brožuře nebo nebude dosahovat přiměřeného standardu, nebo pokud v důsledku činnosti, která je součástí těchto podmínek pobytu, dojde k úmrtí nebo újmě na zdraví u Vás nebo kteréhokoli člena Vaší skupiny. Neponese odpovědnost v případě a v rozsahu, v jakém nedodržení podmínek Vašeho pobytu nebo úmrtí či újma na zdraví nebudou způsobeny zaviněním na naší straně, zaviněním našich zástupců nebo poskytovatelů; budou způsobeny Vámi; [...] nebo budou

způsobeny nepředvídanými okolnostmi, které jsme my, naši zástupci či naši poskytovatelé nemohli ani s vynaložením veškeré řádné péče předvídat či jim předejít.“ (podmínky rezervace, čl. 5 odst. 10 písm. b)]

3. V brzkých ranních hodinách dne 17. července 2010 šla navrhovatelka prostorami hotelu do recepcce. Narazila na zaměstnance hotelu, N, který byl v hotelu zaměstnán jako elektrikář a (na základě skutkových okolností zjištěných soudcem) navrhovatelce byl jako elektrikář hotelu znám. N byl právě ve službě a měl na sobě uniformu člena personálu údržby. N navrhovatelce nabídl, že jí ukáže zkratku do recepcce, a navrhovatelka jeho nabídku přijala. N navrhovatelku vylákal do strojovny, kde ji napadl a znásilnil.
4. V řízení vedeném v projednávané věci požaduje navrhovatelka X po společnosti Kuoni náhradu škody z důvodu uvedeného napadení a znásilnění. Základem žaloby je porušení smlouvy nebo porušení povinnosti dle Package Travel, Package Holidays and Package Tours Regulations 1992 (nařízení z roku 1992 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy; dále jen „vnitrostátní nařízení z roku 1992“), která ve Spojeném království provádějí směrnicí Rady 90/314/EHS ze dne 13. června 1990 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy (dále jen „směrnice 90/314“).

Příslušné právní předpisy

5. V relevantní části článku 5 směrnice 90/314 bylo uvedeno:

„Článek 5

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření zajišťující, aby organizátor nebo prodejce, který je stranou smlouvy, odpovídali spotřebiteli za řádné plnění závazků vyplývajících ze smlouvy bez ohledu na to, zda tyto závazky má splnit organizátor nebo prodejce anebo jiný poskytovatel služeb, aniž je dotčeno právo organizátora nebo prodejce tyto jiné poskytovatele služeb postihnout.

2. Pokud jde o škody, které vyplývají pro spotřebitele z neplnění nebo nesprávného plnění smlouvy, přijmou členské státy nezbytná opatření zajišťující, aby za ně organizátor nebo prodejce odpovídali, ledaže by toto neplnění nebo nesprávné plnění nezavinili oni ani jiný poskytovatel služeb, neboť

- zjištěné nedostatky při plnění smlouvy lze přičíst spotřebiteli,
- tyto nedostatky lze přičíst třetí osobě, která není spojena s poskytováním smluvně sjednaných služeb, a jsou nepředvídatelné nebo nepřekonatelné,
- tyto nedostatky byly způsobeny vyšší mocí, jak je vymezena v čl. 4 odst. 6 druhém pododstavci bodu ii), nebo událostí, kterou

organizátor nebo prodejce nebo poskytovatel služeb přes řádnou péči nemohl předpokládat ani ji překonat.

[...]

Pokud jde o škody jiné než na životě či zdraví, které vyplývají z neplnění nebo nesprávného plnění služeb obsažených v souboru služeb, mohou členské státy povolit, aby výše náhrady škody byla omezena smlouvou. Toto omezení nesmí být nepřiměřené.

3. Aniž je dotčen odst. 2 čtvrtý pododstavec, není možné odchýlit se smluvním ujednáním od odstavců 1 a 2.“

6. Příslušná část pravidla 15 vnitrostátních nařízení z roku 1992 uvádí:

„(1) Druhá smluvní strana nese vůči spotřebiteli odpovědnost za řádné plnění povinností vyplývajících ze smlouvy, a to bez ohledu na to, zda tyto povinnosti mají být splněny touto druhou stranou nebo jinými poskytovateli služeb, čímž však nebudou dotčeny žádné prostředky nápravy ani žalobní právo, které bude tato druhá strana případně mít proti těmto jiným poskytovatelům služeb.

(2) Druhá smluvní strana nese vůči spotřebiteli odpovědnost za jakoukoli újmu, která mu vznikla v důsledku nesplnění smlouvy nebo nesprávného plnění smlouvy, ledaže toto nesplnění nebo nesprávné plnění není způsobeno ani zaviněním této druhé strany, ani zaviněním jiného poskytovatele služeb, neboť

(a) nedostatky, které nastaly při plnění smlouvy, jsou přičitatelné spotřebiteli;

(b) tyto nedostatky jsou přičitatelné třetí osobě, která nemá žádný vztah k poskytování služeb, jež jsou předmětem smlouvy, a jsou nepředvídatelné nebo nevyhnutelné; nebo

(c) tyto nedostatky byly způsobeny:

(i) mimořádnými a nepředvídatelnými okolnostmi, které strana, jež se dané výjimky dovolává, nemohla ovlivnit a jejichž důsledkům nebylo možné zabránit ani v případě, že by byla vynaložena veškerá řádná péče; nebo

(ii) událostí, kterou druhá smluvní strana nebo poskytovatel služeb přes řádnou péči nemohli předpokládat ani ji překonat..

[...]

(5) Odpovědnost podle odstavců 1 a 2 výše nelze smluvním ujednáním vyloučit; tím nejsou dotčeny odstavce 3 a 4 výše.“

7. Podle článku 13 Supply of Goods and Services Act 1982 (zákon z roku 1982 o dodávkách zboží a poskytování služeb) byla společnost Kuoni povinna poskytovat služby přislíbené na základě smlouvy s přiměřenou péčí a odborností.

Průběh řízení

8. Na jednání konaném v projednávané věci zastávala navrhovatelka X v zásadě stanovisko, že dotčené znásilnění a napadení představují nesprávné plnění smluvního závazku. (V řízení u Supreme Court (Nejvyšší soud) právní zástupce navrhovatelky X zdůraznil, že podaná žaloba byla v zásadě žalobou pro porušení smlouvy, ačkoli trval na kvalifikaci žaloby jako žaloby pro porušení vnitrostátních nařízení z roku 1992.) Jménem navrhovatelky X bylo uznáno, že nic nenasvědčovalo tomu, že by měl být N považován za možné riziko. Navrhovatelka X rovněž netvrdila, že se společnost Kuoni nebo hotel dopustily systémové nebo organizační nedbalosti (například nevykonávaly dostatečný dohled nad N nebo se dopustily nedbalosti při výběru N jako zaměstnance), která by byla příčinou útoku. Útok byl způsoben jen a pouze N.
9. V rámci své obrany společnost Kuoni připustila, že nese „vůči navrhovatelce odpovědnost za řádné plnění povinností ze smlouvy o zajištění rekreace, a to bez ohledu na to, zda měly být tyto povinnosti splněny odpůrkyní nebo jiným poskytovatelem služeb“, a dále odpovědnost za to, že „tyto povinnosti budou plněny s vynaložením přiměřené odbornosti a péče“. Společnost Kuoni však namítla, že znásilnění a napadení, jehož se dopustil N, nepředstavovala porušení závazků společnosti Kuoni vůči navrhovatelce X ze smlouvy nebo dle vnitrostátních nařízení z roku 1992. Zejména popřela, že by tyto činy představovaly nesprávné plnění jakýchkoli závazků vyplývajících ze smlouvy. Kromě toho se společnost Kuoni v rámci své obrany dovolávala čl. 5 odst. 10 písm. b) podmínek rezervace a pravidla 15 odst. 2 písm. c) bodu ii) vnitrostátních nařízení z roku 1992.
10. V prvoinstančním řízení [OMISSIS] dospěl [High Court (Vrchní soud, Spojené království)] k závěru [OMISSIS], že mezi „podmínky pobytu“ obsažené v čl. 5 odst. 10 písm. b) podmínek rezervace nepatřilo zavedení hosta na recepci členem personálu údržby. [OMISSIS] [Soud prvního stupně] dále konstatoval jako *obiter dictum*, že společnost Kuoni by se mohla v každém případě dovolat zákonné obrany dle pravidla 15 odst. 2 písm. c) bodu ii) vnitrostátních nařízení z roku 1992, neboť dotčený útok byl událostí, kterou daný subjekt (dedukcí lze určit, že hotel) přes řádnou péči nemohl předpokládat ani ji překonat. [OMISSIS]
11. Court of Appeal (Odvolací soud) (sudci Sir Terence Etherton MR, Longmore a Asplin LJ) podané odvolání většinovým rozhodnutím zamítl (soudce Longmore LJ uplatnil dissent).
12. Ve společném rozsudku Master of the Rolls (předseda civilního senátu odvolacího soudu) a soudce Asplin LJ konstatovali, že slova „podmínky pobytu“ v čl. 5 odst. 10 písm. b) podmínek rezervace je nutno správně vykládat tak, že nezahrnují

zavedení hotelového hosta na recepci hotelu členem hotelového personálu údržby, kterého host zná právě v tomto postavení. Tato činnost nebyla součástí činností, které měla daná osoba jako zaměstnanec vykonávat [OMISSIS]. Smyslem vnitrostátních nařízení z roku 1992 nebylo usnadnit vymáhání nároku proti organizátorovi turistických zájezdů z protiprávního jednání zaměstnance poskytovatele, pokud toto jednání nebylo „součástí pozice, na které byl zaměstnán“, a pokud by tento poskytovatel nebyl nesl nepřímou odpovědnost ani podle vnitrostátního práva spotřebitele, ani podle cizího práva použitelného na poskytovatele [OMISSIS].

13. Většina členů senátu dále rozhodla jako *obiter dictum*, že společnost Kuoni nenesl odpovědnost ani na základě výslovných ustanovení čl. 5 odst. 10 písm. b) podmínek rezervace, ani na základě pravidla 15 vnitrostátních nařízení z roku 1992, neboť N nebyl „poskytovatelem“ ve smyslu těchto ustanovení. Soudce správně rozhodl, že poskytovatelem služeb, které vykonával N, byl hotel, nikoli N. Podmínky rezervace hovořily o „našich zástupcích nebo poskytovatelích“, což znamená, že by zde musel existovat přímý smluvní vztah nebo vztah založený na jednostranném příslibu mezi společností Kuoni a osobou, která by měla být za poskytovatele považována. Tento výklad byl navíc podpořen uvedeným pravidlem 15. Žádné ustanovení tohoto pravidla 15 nenaznačovalo, že by slovo „poskytovatel“ v čl. 5 odst. 10 písm. b) podmínek rezervace nebo výraz „poskytovatel služeb“ v samotném pravidle 15 měly mít jiný význam. Výslovná výhrada v tomto pravidle 15 odst. 1 „jakéhokoli prostředku nápravy nebo žalobního práva, které případně bude mít [provozovatel souhrnných služeb pro pobyt] proti [těmto] poskytovatelům služeb“, byla v souladu s přímým vztahem mezi tímto provozovatelem a daným poskytovatelem služeb a může nasvědčovat domněnce, že takový vztah bude existovat. Za situace, kdy jedna smluvní strana nese vůči druhé smluvní straně primární a osobní odpovědnost za poskytování služeb na přiměřené úrovni prostřednictvím zástupců nebo poskytovatelů, je přirozeným významem pojmu „poskytovatel“ ta osoba, která přejímá přímý smluvní závazek nebo se jednostranným příslibem zavazuje takové služby poskytovat, nikoli zaměstnanec takové osoby [OMISSIS]. Neexistovaly žádné zřejmé doktrinní důvody pro založení odpovědnosti organizátora turistických zájezdů, pokud ani tento organizátor, ani hotel vznikl újmy „nezavinili“ a výslovné vyloučení odpovědnosti podle pravidla 15 odst. 2 písm. c) bod ii) vnitrostátních nařízení z roku 1992 jasně nasvědčovalo opaku. Za takových okolností navíc nebylo realistické předpokládat, že by se organizátor turistických zájezdů mohl chránit prostřednictvím odškodnění poskytnutého daným zaměstnancem, hotelem nebo na základě pojištění [OMISSIS].
14. Většina členů senátu nepovažovala za nezbytné rozhodovat o otázce nepřímé odpovědnosti hotelu za jednání N, jelikož i v případě, že by hotel nepřímou odpovědnost nesl, mohla se společnost Kuoni dovolávat zákonné obrany vtělené do jejích podmínek rezervace [OMISSIS].
15. Soudce Longmore LJ (který uplatil dissent) dospěl k následujícímu závěru:

(1) Soudce Longmore LJ nebyl zcela přesvědčen o tom, že společnost Kuoni oprávněně popřela existenci smluvního závazku na straně hotelu nebo jeho personálu dovést hosty na recepci, ale s jistotou konstatoval, že pokud se člen hotelového personálu nabídl, že hosta na recepci dovede, jak bylo soudcem zjištěno, jednalo se o službu, ve vztahu k níž nesla společnost Kuoni odpovědnost za to, že tato služba bude poskytnuta na přiměřené úrovni [OMISSIS].

(2) Soudce Longmore LJ odmítl tvrzení společnosti Kuoni, že N žádnou službu neposkytoval, jež bylo založeno na zjištění soudce, že N vylákal navrhovatelku X do strojovny. Navrhovatelka X se domnívala, že N poskytuje službu, a její domněnka byla zcela důvodná. Skutečný motiv jednání N byl navíc irelevantní [OMISSIS].

(3) Daná smlouva neobsahovala žádné výslovné ustanovení, že kterýkoli elektrikář, jenž je zaměstnancem hotelu, bude žalobkyni X rovněž poskytovat obecnou pomoc, například doprovod na recepci. Aby však byly „podmínky pobytu“ ve čtyřhvězdičkovém hotelu, který se společnost Kuoni smluvně zavázala poskytnout, poskytnuty na přiměřené úrovni, je nezbytné, aby hoteloví zaměstnanci byli hostům nápomocni, když jsou o pomoc požádáni, a tím spíše, pokud pomoc sami nabídnou. Z žádného úhlu pohledu neposkytoval N žalobkyni X přiměřenou pomoc, když ji nasměroval do strojovny [OMISSIS].

„Mám tedy za to, že podmínky pobytu nebyly ve vztahu k žalobkyni X zajištěny na přiměřené úrovni a představovaly nesprávné plnění ve smyslu pravidla 15 odst. 2 vnitrostátních nařízení z roku 1992. Za to musí nést společnost Kuoni, s výhradou případné použitelné obrany, odpovědnost. Zjištění totožnosti poskytovatele služeb zatím není nezbytně nutné. Hotel poskytuje službu pomoci svým hostům a tuto službu poskytuje prostřednictvím svých zaměstnanců. Otázka, zda tuto službu rovněž poskytoval N, je však klíčová, jakmile jde o posuzování možností obrany. Pokud, jak konstatoval soudce, byl poskytovatelem hotel a pouze hotel, má společnost Kuoni dobrou obranu, neboť nesprávné plnění nelze přičítat ani společnosti Kuoni, ani hotelu, jelikož dle zjištění soudce bylo neposkytnutí správného plnění způsobeno událostí, kterou společnost Kuoni ani hotel přes řádnou péči nemohli předpokládat ani ji překonat. Hotel nepochybil v tom, že by si nezajistil reference týkající se N, a neměl na základě minulých zkušeností ani z jakékoli jiné příčiny žádný důvod se domnívat, že N jednoho z hostů znásilní. Pokud však byl poskytovatelem služby spočívající v poskytování pomoci N a nikoli hotel, resp. pokud jím byl N stejně jako hotel, pak N sám (jako tento poskytovatel) mohl předpokládat nebo překonat svou vlastní trestnou činnost.“ [OMISSIS]

(4) Použití slova „naši“ v podmínkách rezervace společnosti Kuoni nemohlo být rozhodující pro určení, zda poskytovatelem byl N nebo hotel [OMISSIS].

(5) Argumenty týkající se určení, kdo byl tímto poskytovatelem, byly téměř vyrovnané a bylo nutno rozhodnout na základě ustálených pravidel a praxe [OMISSIS]. Dle práva Anglie a Walesu platí zásada, že osoba, která převezme odpovědnost na základě smlouvy, zůstává odpovědná za splnění povinností na své straně transakce i v případě, že je plní prostřednictvím jiných osob [OMISSIS].

(6) Smyslem směrnice 90/314 a vnitrostátních nařízení z roku 1992 bylo poskytnout rekreantovi, jehož rekreace byla zkažena, prostředek nápravy proti jeho smluvnímu partnerovi. Řešení důsledků zkažené rekreace s osobami, s nimiž tento organizátor turistických zájezdů sám uzavřel smlouvu, by mělo být ponecháno na tomto organizátorovi, přičemž uvedené osoby by následně mohly vzniklé problémy dále řešit s dalšími odpovědnými osobami, ať už by se jednalo o jejich vlastní zaměstnance nebo o nezávislého dodavatele [OMISSIS].

(7) Závěr, že pojem „poskytovatel“ by se měl v případě nezávislého dodavatele nebo zaměstnance vztahovat jedině na hotel, je zcela neodůvodněný. Pojem „plnění“ může být pouze otázkou míry [OMISSIS]. Není však pochyb o tom, že někteří zaměstnanci by měli být považováni za poskytovatele.

„Například kapitán výletní lodi poskytuje důležitou službu spočívající v řízení lodi tak, aby nebyla vystavena nebezpečí; skutečnost, že je zaměstnancem lodní přepravní společnosti, je pro rekreanty na palubě nepodstatná a organizátoři turistických zájezdů by neměli mít možnost popírat odpovědnost ani v případě, že dotčená lodní přepravní společnost přijala přiměřená opatření k zajištění služeb zkušeného kapitána.“ [OMISSIS]

(8) Ačkoli nepřímá odpovědnost na straně hotelu nebyla rozhodující, soudce Longmore LJ si rozhodně nebyl jist tím, že za znásilnění, jehož se dopustil zaměstnanec v uniformě, který byl vůči okolí vydáván za spolehlivého zaměstnance, by hotel dle anglického práva nenesl nepřímou odpovědnost [OMISSIS].

Otázky řešené v řízení u Supreme Court (Nejvyšší soud)

16. V rámci řízení o dalším opravném prostředku podaném k Supreme Court (Nejvyšší soud) byly řešeny dvě hlavní otázky.

(1) Představovalo znásilnění a napadení navrhovatelky X nesprávné plnění smluvních povinností ze strany společnosti Kuoni?

(2) Pokud ano, je jakákoli odpovědnost společnosti Kuoni za jednání N vyloučena článkem 5 odst. 10 písm. b) smlouvy nebo pravidlem 15 odst. 2 písm. c) vnitrostátních nařízení z roku 1992?

Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se otázky unijního práva je zaměřena výslovně na druhou uvedenou otázku.

Vyjádření účastníků v řízení u Supreme Court (Nejvyšší soud)

17. Supreme Court (Nejvyšší soud) povolil společnosti ABTA Ltd (dále jen „ABTA“) (obchodní sdružení zastupující britské cestovní kanceláře) vstoupit jako vedlejší účastník do řízení o podaném opravném prostředku.
18. Mezi účastníky řízení je nesporné, že účelem čl. 5 odst. 10 písm. b) podmínek rezervace bylo reprodukovat ustanovení pravidla 15 odst. 2 písm. c) vnitrostátních nařízení z roku 1992, jejichž účelem bylo zase provedení článku 5 směrnice 90/314. Dále je nesporné, že odpovědnost dle uvedeného pravidla 15 nelze vyloučit žádným smluvním ujednáním (pravidlo 15 odst. 5). Rozsah možnosti obrany zakotvené ve smlouvě je stejný jako rozsah zákonné obrany.
19. Hlavní argumenty předestřené jménem navrhovatelky X ve vztahu ke druhé hlavní otázce jsou následující:

(1) Společnost Kuoni se nemůže dovolávat smluvní vylučovací klauzule, neboť se domáhá vyloučení odpovědnosti společnosti Kuoni za újmu na zdraví vyplývající z nedbalosti, což zakazují čl. 1 odst. 1 písm. a), čl. 1 odst. 3 a článek 2 Unfair Contract Terms Act 1977 (zákon z roku 1977 o zneužívajících klauzulích ve spotřebitelských smlouvách). Navíc platí, že pokud, resp. v rozsahu, v jakém se jedná o žalobu pro porušení smlouvy, nemůže se společnost Kuoni dovolávat podmínek obrany dle pravidla 15 odst. 2 písm. c) bodu ii) vnitrostátních nařízení z roku 1992, neboť to je obrana proti nároku dle vnitrostátních nařízení. Jedná se čistě o záležitost vnitrostátního práva.

(2) Přístup většiny členů senátu Court of Appeal (Odvolací soud) k této otázce je příliš restriktivní.

(a) Pokud poskytovatelem může být pouze osoba, která má smluvní vztah nebo vztah založený na jednostranném příslibu s organizátorem turistických zájezdů, pak se může stát, že ani hotel poskytující ubytování nebude kvalifikován jako poskytovatel služeb podle pravidla 15 vnitrostátních nařízení z roku 1992, neboť není jisté, že organizátor turistických zájezdů uzavře smlouvu přímo s tímto hotelem.

(b) Organizátor turistických zájezdů by se navíc mohl vyhnout odpovědnosti v případě běžné provozní nedbalosti zaměstnance hotelu (natož subdodavatele).

(3) Obrana dle pravidla 15 odst. 2 vnitrostátních nařízení z roku 1992 je použitelná pouze za situace, kdy došlo k „nesplnění smlouvy nebo nesprávnému plnění smlouvy“. Tato obrana samotná se použije v případě, že toto nesplnění nebo nesprávné plnění není způsobeno ani zaviněním organizátora turistických zájezdů, ani zaviněním „jiného poskytovatele služeb“, a to z důvodů uvedených pod písmeny a) až c). Pokud je nesprávné plnění smlouvy vázáno na zavinění, není zde prostor pro obranu „bez zavinění“.

(4) Přistoupíme-li k výkladu pravidla 15 odst. 2 písm. c) bodu ii) vnitrostátních nařízení z roku 1992 restriktivně a budeme-li argumentovat analogicky pravidlem 15 odst. 2 písm. c) bodem i) těchto nařízení a rozhodnutím Soudního dvora Evropské unie ve věci Anthony McNicholl Ltd v. Minister for Agriculture (C-296/86, ECLI:EU:C:1988:125), musí být předvídatelné, že poskytovatel, ať již dodavatel nebo subdodavatel nebo další subjekt v daném řetězci smluv, bude při poskytování služeb, k jejichž poskytování se organizátor turistických zájezdů smluvně zavázal, jednat protiprávně.

(5) Uvedené pravidlo 15 neobsahuje žádné ustanovení, které by požadovalo, aby byl výraz „poskytovatel služeb“ vykládán tak, že se vztahuje pouze na osoby ve smluvním vztahu nebo vztahu založeném na jednostranném příslibu s organizátorem turistických zájezdů. Naopak, tento výraz měl být vykládán v souladu se svým přirozeným a úplným významem, aby se mohl vztahovat na jakoukoli třetí osobu, pokud tato osoba poskytuje rekreační služby. Pokud bude N kvalifikován jako osoba, která byla relevantním poskytovatelem, nelze se dané obrany za žádných okolností dovolávat, neboť sám N dotčenou újmu „zavinil“ a nepostupoval s „řádnou péčí“ ve smyslu pravidla 15 odst. 2 písm. c) bodu ii).

(6) Pokud byl relevantním poskytovatelem hotel a nikoli N, je nutno posuzovat otázku zavinění na straně hotelu z hlediska služeb, k jejichž poskytování se hotel zavázal na základě smlouvy s organizátorem turistických zájezdů. Nejde o to, zda došlo k přímému (nikoli nepřímému) zavinění na straně hotelu jako společnosti. Jde o to, zda existovalo zavinění na straně hotelu jako poskytovatele služeb. Pokud došlo k zavinění při poskytování relevantní služby, je zde dáno zavinění na straně hotelu pro účely pravidla 15 odst. 2 vnitrostátních nařízení z roku 1992. Pokud N není poskytovatelem, neboť N je členem hotelového personálu a relevantním poskytovatelem je hotel, pak služby poskytované tímto hotelem musí zahrnovat i služby poskytované N.

20. Hlavní argumenty předestřené jménem společnosti Kuoni ve vztahu ke druhé hlavní otázce jsou následující:

(1) Společnost Kuoni se připojuje k navrhovatelce X, pokud jde o její vyjádření týkající se Unfair Contract Terms Act (zákon o zneužívajících

klauzulích ve spotřebitelských smlouvách). Společnost Kuoni zejména poukazuje na článek 29, který stanoví, že žádné ustanovení tohoto zákona nebrání tomu, aby se strana dovolávala smluvního ujednání, pokud a) je to dovoleno nebo požadováno výslovnými ustanoveními právního předpisu nebo to z tohoto právního předpisu nezbytně plyne, nebo pokud b) je účelem zajištění souladu s mezinárodní dohodou, jejíž je Spojené království smluvní stranou, nemá restriktivnější účinky, než předpokládá daná dohoda.

(2) Při správném výkladu dané smlouvy i vnitrostátních nařízení z roku 1992 je „poskytovatelem“ uvedený hotel. V tomto ohledu společnost Kuoni připouští, že není potřeba vykládat slova „naši poskytovatele“ ve smlouvě nebo „jiní poskytovatelé služeb“ v uvedeném vnitrostátním nařízení (pravidle) tak, aby byl jejich rozsah omezen na subjekty v přímém smluvním vztahu nebo vztahu založeném na jednostranném příslibu s organizátorem turistických zájezdů. Záměrem směrnice 90/314 je, jak dokládají i přípravné práce, aby mezi „poskytovatele služeb“ patřili i poskytovatelé, kteří jsou zapojeni v řetězci smluv vycházejících od organizátora turistických zájezdů, což může zahrnovat i subdodavatele.

(3) Slovo „zavinění“ v pravidle 15 odst. 2 vnitrostátních nařízení z roku 1992 a v čl. 5 odst. 2 směrnice 90/314 je vymezeno třemi pododstavci, které následují. Pouze a jediné v případě, že se nepoužije žádný z těchto tří pododstavců, může být dáno zavinění. „Zavinění“ nemá v rámci tohoto ustanovení žádný jiný význam a nemá žádný samostatný význam.

(4) Společnosti Kuoni ani hotelu nelze přičítat žádné zavinění v tom smyslu, že ani společnost Kuoni, ani hotel nemohli předpokládat ani překonat trestnou činnost spáchanou N.

(5) Je-li poskytovatelem služeb hotel, neměl by být trestný čin spáchaný N přičítán tomuto hotelu, tím méně pak společnosti Kuoni.

(6) N není poskytovatelem služeb. Naopak, v každém rozhodném okamžiku se dopouštěl páchaní trestné činnosti. Toto jednání není přičitatelné skutečnému poskytovateli služeb, jeho zaměstnavateli.

(7) Výklad zastávaný navrhovatelkou X je v rozporu se záměrem směrnice 90/314 v tom smyslu, že pokud je N poskytovatelem:

(a) organizátor turistických zájezdů nikdy nebude moci využít obrany dle pravidla 15 odst. 2 písm. c) bodu ii) vnitrostátních nařízení z roku 1992 za situace, kdy nebude dána nedbalost ani jakékoli zavinění ani u tohoto organizátora turistických zájezdů, ani u poskytovatele (v tomto případě hotelu),

(b) je nanejvýš nepravděpodobné, že organizátor turistických zájezdů bude moci získat jakékoli odškodnění od svého poskytovatele

– hotelu – za trestný čin spáchaný zaměstnancem tohoto hotelu, který nebyl přičitatelný nedbalosti ani zavinění na straně tohoto hotelu.

Z výše uvedených důvodů společnost Kuoni, s poukazem na rozhodnutí ve věcech Tesco Supermarkets Ltd v. Natrass [1972] AC 153 a Meridian Global Funds Management Asia Ltd v. Securities Commission [1995] 2 AC 500 žádá, aby Supreme Court (Nejvyšší soud) formuloval zvláštní pravidlo přičitatelnosti, aby se organizátor turistických zájezdů mohl dovolávat dané obrany v případě, jako je tento.

21. Hlavní argumenty předestřené jménem společnosti ABTA ve vztahu ke druhé hlavní otázce jsou následující:

(1) Zaměstnance hotelu nelze považovat za „jiného poskytovatele služeb“ ve smyslu pravidla 15 odst. 2 vnitrostátních nařízení z roku 1992. Zaměstnanec je sice osobou, jejímž prostřednictvím hotel jedná a jejíž jednání je tedy jednáním hotelu, ale subjektem, který poskytuje služby a je na základě uzavřené smlouvy zavázán tyto služby poskytovat, je hotel. Dle přirozeného výkladu slova „poskytovatel“ se jím rozumí osoba nebo subjekt, kteří jsou odpovědní za poskytnutí plnění, nikoli zaměstnanec takové osoby nebo subjektu. V tomto ohledu společnost ABTA poukazuje na výraz „prestataire de services“ ve francouzském znění směrnice, který dle jejího tvrzení předpokládá podnikatelské poskytování služeb nebo dodávání zboží.

(2) Bez ohledu na názor většiny členů senátu Court of Appeal (Odvolací soud) je možné, že „jiný poskytovatel služeb“ ve smyslu pravidla 15 odst. 2 vnitrostátních nařízení z roku 1992 zahrnuje jiné dodavatele ve smluvním dodavatelském řetězci.

(3) Pokud N není „jiný poskytovatel služeb“ a hotelu nelze přičítat zavinění (přímo ani nepřímo) za jednání N, měla by obrana podle pravidla 15 odst. 2 písm. c) bodu ii) vnitrostátních nařízení z roku 1992 obstát. Navrhovatelka X pochybila, když postavila na roveň zavinění při poskytování služeb v důsledku jednání N a zavinění na straně hotelu. Na straně hotelu by existovalo zavinění pouze v případě, že by nesl nepřímou odpovědnost za jednání N. Nesprávné plnění navíc nebylo způsobeno zaviněním na straně organizátora turistických zájezdů nebo hotelu, bylo způsobeno událostí, kterou ani jeden z nich přes řádnou péči nemohl předpokládat ani ji překonat. Obrana podle pravidla 15 odst. 2 písm. c) bodu ii) vnitrostátních nařízení z roku 1992 se uplatní obecně a není omezena na případy, kdy není dáno zavinění. Uplatní se v případě, kdy by příslušný poskytovatel sám za zavinění odpovědnost nenesl, a to ani přímo prostřednictvím svých vlastních úkonů nebo opominutí, ani nepřímo za jednání či opominutí svých zaměstnanců. Pokud by stanovisko navrhovatelky X k této otázce uspělo, vedlo by to k poněkud překvapivému výsledku, a to konkrétně k tomu, že organizátor turistických zájezdů může

být shledán odpovědným navzdory skutečnosti, že jeho poskytovatel by za jednání svého zaměstnance odpovědnost nenesl.

(4) Společnost ABTA si je vědoma skutečnosti, že pokud je toto tvrzení správné, pak většina členů senátu Court of Appeal (Odvolací soud) pochybila, když považovala za zbytečné rozhodovat o otázce nepřímé odpovědnosti. Popírá však, že potřeba zvážit nepřímou odpovědnost by do případu vnesla další komplikace a zvýšila náklady vnitrostátního řízení. Ne každý případ by vyžadoval doložení cizího práva týkajícího se otázky nepřímé odpovědnosti. Znalecké dokládání cizího práva a norem je ostatně v případech nároků ze souborných služeb pro pobyty běžné.

(5) Struktura obrany dle pravidla 15 odst. 2 písm. c) bod ii) vnitrostátních nařízení z roku 1992 navrhovaná společností ABTA podporuje aspekty vnitřního trhu.

(6) Společnost ABTA alternativně uvádí, že pravidlo 15 odst. 2 písm. c) bod ii) vnitrostátních nařízení z roku 1992 poskytuje obranu tam, kde je, jako v projednávané věci, jednání zaměstnance, byť učiněné v rámci zdánlivého pověření, trestným činem.

Závěr

22. Pro účely této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce soud žádá Soudní dvůr Evropské unie, aby vycházel z předpokladu, že jednání člena hotelového personálu, který vedl navrhovatelku X na recepci, bylo službou ve smyslu „podmínek pobytu“, které se společnost Kuoni zavázala poskytnout na základě smlouvy, a že dotčené znásilnění a napadení představovalo nesprávné plnění smlouvy.
23. Aby mohl Supreme Court (Nejvyšší soud) rozhodnout ve věci podaného opravného prostředku, předkládá Soudnímu dvoru Evropské unie následující předběžné otázky:
  - (1) Pokud došlo k nesplnění nebo nesprávnému plnění povinností vyplývajících ze smlouvy mezi organizátorem nebo prodejcem na jedné straně a spotřebitelem na straně druhé o poskytnutí souborných služeb pro pobyt, na kterou se vztahuje směrnice Rady 90/314/EHS ze dne 13. června 1990 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy, a toto nesplnění nebo nesprávné plnění je důsledkem jednání zaměstnance hotelové společnosti, která je poskytovatelem služeb, jichž se tato smlouva týká:
    - (a) existuje zde prostor pro použití obrany uvedené v druhé části třetího pododstavce čl. 5 odst. 2 této směrnice; a pokud ano,
    - (b) na základě jakých kritérií má vnitrostátní soud posuzovat, zda se tato obrana může použít?

(2) Pokud organizátor nebo prodejce uzavře smlouvu se spotřebitelem o poskytnutí souborných služeb pro pobyt, na kterou se vztahuje směrnice 90/314, a pokud služby, jichž se tato smlouva týká, poskytuje hotelová společnost, je potřeba za „poskytovatele služeb“ pro účely obrany dle čl. 5 odst. 2 třetího pododstavce této směrnice považovat samotného zaměstnance této hotelové společnosti?

PRACOVNÍ DOKUMENT